

TẠP CHÍ KHOA HỌC ĐẠI HỌC ĐỒNG THÁP
Dong Thap University Journal of Science

Số Đặc biệt Chuyên san Khoa học Xã hội và Nhân văn

ISSN 0866-7675 | e-ISSN 2815-567X

DOI: <https://doi.org/10.52714/dthu.15.01S.2026.1905>

THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM CHO HỌC SINH CÁC TRƯỜNG TIỂU HỌC Ở XÃ PHƯỚC THẠNH, TỈNH TÂY NINH

Hồ Văn Thống¹ và Đoàn Thị Ngọc Minh^{2,3*}

¹Trường Đại học Đồng Tháp, Việt Nam

²Học viên cao học, Trường Đại học Đồng Tháp, Việt Nam

³Trường Tiểu học Phước Hội, xã Phước Thạnh, tỉnh Tây Ninh, Việt Nam

*Tác giả liên hệ, Email: ngocminhcayda@gmail.com

Lịch sử bài báo

Ngày nhận: 10/4/2026; Ngày nhận chỉnh sửa: 02/5/2026; Ngày duyệt đăng: 08/5/2026

Tóm tắt

Nghiên cứu này nhằm mục đích đánh giá thực trạng quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh tại 06 trường tiểu học thuộc địa bàn xã Phước Thạnh, tỉnh Tây Ninh. Thông qua việc khảo sát 100 khách thể bao gồm cán bộ quản lý và giáo viên, kết hợp giữa phương pháp điều tra bằng bảng hỏi và phỏng vấn sâu, nghiên cứu làm rõ bức tranh thực tế về công tác quản lý giáo dục tại địa phương. Kết quả nghiên cứu chỉ ra rằng công tác quản lý hoạt động trải nghiệm đã đạt được những chuyển biến tích cực; cả bốn khâu bao gồm xây dựng kế hoạch, tổ chức thực hiện, chỉ đạo thực hiện và kiểm tra đánh giá đều đạt mức xếp loại khá. Các trường đã bám sát mục tiêu của Chương trình giáo dục phổ thông năm 2018, đa dạng hóa các hình thức tổ chức và có sự chỉ đạo trực tiếp từ ban giám hiệu. Tuy nhiên, quá trình quản lý vẫn còn một số điểm hạn chế như việc dự kiến nguồn lực chưa chi tiết, công tác chỉ đạo chưa thực sự khơi dậy tính chủ động, sáng tạo của giáo viên và khâu kiểm tra, đánh giá theo hướng phát triển năng lực phẩm chất vẫn còn lúng túng do thiếu bộ tiêu chí thống nhất. Nguyên nhân chủ yếu xuất phát từ tâm lý e ngại đổi mới, hạn chế về năng lực tổ chức của một bộ phận giáo viên, cũng như khó khăn trong việc huy động các nguồn lực xã hội hóa tại địa phương. Từ thực trạng này, nghiên cứu cung cấp cơ sở thực tiễn quan trọng để các cơ sở giáo dục đề xuất những biện pháp quản lý phù hợp, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện cho học sinh.

Từ khóa: Hoạt động trải nghiệm, học sinh tiểu học, quản lý.

Trích dẫn: Hồ, V. T., & Đoàn, T. N. M. (2026). Thực trạng quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh các trường tiểu học ở xã Phước Thạnh, tỉnh Tây Ninh. *Tap chí Khoa học Đại học Đồng Tháp*, 15(01S), 344-357. <https://doi.org/10.52714/dthu.15.01S.2026.1905>

Copyright © 2025 The author(s). This work is licensed under a CC BY-NC 4.0 License.

CURRENT SITUATION OF MANAGING EXPERIENTIAL LEARNING ACTIVITIES FOR PRIMARY SCHOOL STUDENTS IN PHUOC THANH COMMUNE, TAY NINH PROVINCE

Ho Van Thong¹ and Doan Thi Ngoc Minh^{2,3*}

¹*Dong Thap University, Cao Lanh 870000, Vietnam*

²*Postgraduate, Dong Thap University, Cao Lanh 870000, Vietnam*

³*Phuoc Hoi Primary School, Phuoc Thanh Commune, Tay Ninh Province, Vietnam*

**Corresponding author, Email: ngocminhcayda@gmail.com*

Article history

Received: 10/4/2026; Received in revised form: 02/5/2026; Accepted: 08/5/2026

Abstract

This study assesses the current state of managing experiential learning activities for students in six primary schools in Phuoc Thanh commune, Tay Ninh province. Surveying 100 administrators and teachers via questionnaires and in-depth interviews, the study clarifies the actual situation of educational management in the locality. The research results indicate that the management of experiential learning activities has achieved positive changes; all four stages planning, organization, implementation, and evaluation achieved a "good" rating. The schools have closely followed the objectives of the 2018 General Education Program, diversified organizational forms, and received direct guidance from the school administration. However, some limitations are identified, such as insufficient detail in resource planning, guidance that doesn't truly inspire teachers' initiative and creativity, and difficulties in assessment and evaluation focused on developing competencies and qualities due to a lack of unified criteria. These are caused by a reluctance to embrace innovation, limitations in organizational capacity among some teachers, and difficulties in mobilizing social resources at the local level. Thereby, the research provides important practical grounds for educational institutions to propose appropriate management measures, contributing to improving the overall quality of education for students.

Keywords: *Experiential activities, management, primary school students.*

1. Giới thiệu

Giáo dục luôn đóng vai trò tiên quyết đối với sự phát triển của một quốc gia. Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh từng khẳng định: “Một dân tộc dốt là một dân tộc yếu”. Nếu như trong thế kỷ XX, mục tiêu của giáo dục chủ yếu hướng đến việc xóa mù chữ với ba năng lực cơ bản: đọc, viết và tính toán, thì bước sang thế kỷ XXI, trong bối cảnh toàn cầu hóa, giáo dục mang nhiệm vụ trang bị cho người học những kỹ năng thiết yếu để thích ứng và phát triển. Cuộc cải cách giáo dục lần thứ tư tại Việt Nam, khởi xướng bằng Nghị quyết số 29-NQ/TW, đã đánh dấu bước ngoặt đổi mới căn bản và toàn diện nền giáo dục nhằm đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế (Ban Chấp hành Trung ương, 2013). Cụ thể hóa định hướng này, Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT đã ban hành Chương trình giáo dục phổ thông 2018, đánh dấu sự chuyển dịch mạnh mẽ từ cách tiếp cận nội dung sang cách tiếp cận phát triển phẩm chất và năng lực người học (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2018).

Để hiện thực hóa mục tiêu giáo dục toàn diện, Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 đã đưa Hoạt động trải nghiệm trở thành hoạt động giáo dục bắt buộc. Sự thay đổi này xuất phát từ thực tiễn giáo dục Việt Nam vốn còn nặng về kiến thức hàn lâm, thiếu hụt kỹ năng sống và năng lực thực hành xã hội - một điểm yếu từng được bộc lộ rõ qua kết quả tham gia Chương trình đánh giá học sinh Quốc tế năm 2018. Tuy nhiên, sau gần năm năm triển khai, việc tổ chức và quản lý các hoạt động trải nghiệm trong nhà trường, đặc biệt ở cấp tiểu học, vẫn còn nhiều bất cập. Phần lớn các trường vẫn triển khai mang tính hình thức nhằm đối phó với các yêu cầu báo cáo hành chính. Công tác chỉ đạo của các cấp quản lý chưa thực sự quyết liệt, trong khi đội ngũ giáo viên còn lúng túng trong việc thiết kế và tổ chức hoạt động bám sát nguyên tắc dạy học trải nghiệm.

Trên phương diện lý thuyết, hoạt động trải nghiệm đã được nhiều nhà triết học và giáo dục học quan tâm. Tư tưởng học thông qua trải nghiệm đã xuất hiện từ thời cổ đại qua triết lý của Khổng Tử, và được phát triển mạnh mẽ trong giáo dục hiện đại bởi John Dewey với nguyên lý “Học thông qua làm” (Learning by doing). Dewey nhấn mạnh giáo dục chính là cuộc sống, và tri thức hình thành qua trải nghiệm sẽ sâu sắc, bền vững hơn (Dewey, 1938). Dựa trên nền tảng này, Kolb (1984) đã phát triển mô hình học tập trải nghiệm với chu trình bốn giai đoạn: trải nghiệm cụ thể, quan sát - phản tư, khái quát hóa và vận dụng vào thực tiễn. Tư tưởng này cũng tương đồng với quan điểm giáo dục của Chủ tịch Hồ Chí Minh: “Học đi đôi với hành, giáo dục kết hợp với lao động sản xuất, nhà trường gắn liền với xã hội”.

Cùng với sự phát triển của lý luận về hoạt động trải nghiệm, công tác quản lý hoạt động giáo dục này cũng thu hút sự chú ý của giới học giả. Quản lý được hiểu là sự tác động có mục đích, có kế hoạch của chủ thể quản lý đến đối tượng nhằm thực hiện mục tiêu dự kiến (Nguyễn, 1986; Trần & Nguyễn, 2015). Đối với hoạt động trải nghiệm, Đinh (2015) khẳng định đây là quá trình tổ chức cho học sinh tham gia trực tiếp vào các hoạt động thực tiễn dưới sự định hướng, hỗ trợ của giáo viên. Quản lý nhà trường đối với hoạt động này đòi hỏi một quy trình khép kín bao gồm lập kế hoạch, tổ chức thực hiện, chỉ đạo và kiểm tra đánh giá (Nguyễn & Nguyễn, 2012). Việc tổ chức hoạt động trải nghiệm cần có kế hoạch rõ ràng, gắn với mục tiêu phát triển năng lực và cần sự phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường, gia đình và xã hội (Đỗ, 2015). Đồng thời, vai trò của người giáo viên trong việc trực tiếp tổ chức và hướng dẫn học sinh đúc kết kinh nghiệm là yếu tố then chốt, đòi hỏi năng lực tổ chức chuyên biệt (Nguyễn & cs., 2016).

Mặc dù hệ thống lý luận về hoạt động trải nghiệm và quản lý hoạt động này đã được xây dựng tương đối phong phú, song các nghiên cứu thực tiễn tại Việt Nam hiện nay chủ yếu tập trung vào đối tượng học sinh ở cấp trung học cơ sở và trung học phổ thông. Các nghiên cứu chuyên sâu về công tác quản lý hoạt động trải nghiệm ở cấp tiểu học, đặc biệt là các nghiên cứu mang tính gắn kết với đặc thù địa lý, kinh tế - xã hội tại một địa phương cụ thể như xã

Phước Thạnh, tỉnh Tây Ninh vẫn còn rất hạn chế. Nhận thức rõ vai trò then chốt của đội ngũ cán bộ quản lý trong việc tháo gỡ những bất cập hiện tại, nghiên cứu hướng đến việc làm rõ thực trạng công tác chỉ đạo, tổ chức và đánh giá hoạt động trải nghiệm tại địa phương, từ đó đề các cơ sở giáo dục làm căn cứ đề xuất các biện pháp quản lý khả thi, sát thực tế nhằm nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện cho học sinh tiểu học, đáp ứng đúng mục tiêu mà Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 đã đề ra.

2. Phương pháp nghiên cứu

2.1. Mục tiêu và nội dung nghiên cứu

Nghiên cứu nhằm đánh giá thực trạng quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh tại các trường tiểu học thuộc xã Phước Thạnh, tỉnh Tây Ninh về các nội dung gồm: Thực trạng xây dựng kế hoạch, tổ chức thực hiện, chỉ đạo và kiểm tra đánh giá.

2.2. Khách thể nghiên cứu

Khảo sát được tiến hành tại 6 trường tiểu học trên địa bàn xã Phước Thạnh gồm: Trường Tiểu học Phước Hội, Trường Tiểu học Phước Hòa, Trường Tiểu học Đá Hàng, Trường Tiểu học Cây Da, Trường Tiểu học Xóm Bó, Trường Tiểu học Phước Trạch.

Tổng số khách thể tham gia khảo sát là 100 người, bao gồm: 6 hiệu trưởng, 4 phó hiệu trưởng, 6 giáo viên tổng phụ trách Đội, 15 tổ trưởng chuyên môn và 69 giáo viên. Tỷ lệ phân bố khách thể ở các trường là đồng đều.

2.3. Phương pháp thu thập dữ liệu

Nghiên cứu sử dụng kết hợp phương pháp định lượng và định tính, cụ thể:

Phương pháp điều tra bằng bảng hỏi: Đây là phương pháp chủ đạo. Bảng hỏi được thiết kế dựa trên thang đo Likert 4 mức độ để thu thập ý kiến đánh giá của các khách thể về thực trạng quản lý hoạt động trải nghiệm.

Phương pháp phỏng vấn sâu: Tiến hành phỏng vấn một số cán bộ quản lý và giáo viên để làm rõ hơn các thông tin thu nhận được từ bảng hỏi.

2.4. Công cụ đo lường và xử lý số liệu

Dữ liệu định lượng thu về từ bảng hỏi được làm sạch và xử lý thông qua các phần mềm thống kê toán học. Thang đo được sử dụng là thang 4 mức độ (từ 1 đến 4), với khoảng cách giữa các mức là 0,75.

Quy ước các mức độ đánh giá như sau:

Mức 1 (Yếu/ Không cần thiết/ Không thực hiện): $1,00 \leq \text{ĐTB} < 1,75$

Mức 2 (Trung bình/ Ít cần thiết/ Đôi khi): $1,75 \leq \text{ĐTB} < 2,50$

Mức 3 (Khá/ Cần thiết/ Thường xuyên): $2,50 \leq \text{ĐTB} < 3,25$

Mức 4 (Tốt/ Rất cần thiết/ Rất thường xuyên): $3,25 \leq \text{ĐTB} \leq 4,00$

Để xác định thứ hạng và mức độ đánh giá, nghiên cứu sử dụng công thức tính điểm trung bình (ĐTB) cho từng tiêu chí và ĐTB chung cho từng nhóm nội dung:

ĐTB của từng yếu tố/tiêu chí được tính theo công thức:

$$\text{ĐTB} = (n_4 \times 4 + n_3 \times 3 + n_2 \times 2 + n_1 \times 1) / N$$

ĐTB chung của một nhóm nội dung được tính theo công thức:

$$\text{ĐTB chung} = (\text{Tổng ĐTB các tiêu chí}) / n$$

Trong đó:

- n1, n2, n3, n4: Lần lượt là số lượng ý kiến lựa chọn ở các mức 1, 2, 3, 4.
- N: Tổng số khách thể tham gia đánh giá tiêu chí đó.
- n: Tổng số lượng tiêu chí trong một nhóm nội dung.

Kết quả ĐTB được dùng để xếp hạng các tiêu chí từ cao xuống thấp và kết luận về thực trạng quản lý hoạt động trải nghiệm tại các cơ sở giáo dục được khảo sát.

3. Kết quả đánh giá thực trạng quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh các trường tiểu học ở xã Phước Thạnh, tỉnh Tây Ninh

3.1. Thực trạng xây dựng kế hoạch hoạt động trải nghiệm cho học sinh các trường tiểu học ở xã Phước Thạnh, tỉnh Tây Ninh

Công tác xây dựng kế hoạch là khâu mở đầu, giữ vai trò nền tảng và có ý nghĩa quyết định trong quản lý hoạt động trải nghiệm ở trường tiểu học. Kế hoạch hoạt động trải nghiệm được xây dựng khoa học, sát thực tiễn sẽ là cơ sở để các lực lượng trong nhà trường phối hợp tổ chức hoạt động một cách đồng bộ, hiệu quả; đồng thời giúp cán bộ quản lý thuận lợi trong công tác chỉ đạo, kiểm tra và đánh giá.

Qua khảo sát tại 6 trường tiểu học trên địa bàn xã Phước Thạnh, kết quả cho thấy 100% các trường đều đã xây dựng kế hoạch hoạt động trải nghiệm hằng năm, bám sát hướng dẫn của ngành giáo dục và mục tiêu của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018. Kế hoạch hoạt động trải nghiệm được lồng ghép trong kế hoạch giáo dục nhà trường và được triển khai theo từng chủ đề/tháng, phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý học sinh tiểu học, điều kiện thực tế của nhà trường và đặc điểm văn hoá - xã hội của địa phương.

Kết quả khảo sát ý kiến của cán bộ quản lý và giáo viên về mức độ cần thiết của các nội dung quản lý xây dựng kế hoạch hoạt động trải nghiệm được thể hiện ở Bảng 1.

Bảng 1. Ý kiến của cán bộ quản lý và giáo viên về công tác xây dựng kế hoạch hoạt động trải nghiệm cho học sinh các trường tiểu học ở xã Phước Thạnh, tỉnh Tây Ninh

(N = 100)

TT	Nội dung quản lý việc xây dựng kế hoạch	ĐTB	ĐLC	Xếp hạng
1	Xây dựng kế hoạch tổng thể theo năm học, bám sát mục tiêu Chương trình giáo dục phổ thông 2018.	3,30	0,72	1
2	Kế hoạch thể hiện rõ sự gắn kết giữa hoạt động với mục tiêu phát triển năng lực cụ thể của học sinh.	2,61	0,90	3
3	Dự kiến chi tiết nguồn lực, kinh phí và phương tiện hỗ trợ cho các hoạt động cụ thể.	2,45	0,93	4

TT	Nội dung quản lý việc xây dựng kế hoạch	ĐTB	ĐLC	Xếp hạng
4	Giáo viên chủ nhiệm xây dựng kế hoạch chi tiết, sáng tạo cho lớp học (từ kế hoạch tổng thể).	2,77	0,91	2
ĐTB chung/Xếp loại		2,78		Khá

ĐTB chung của các nội dung đạt 2,78 điểm, xếp loại khá, cho thấy công tác lập kế hoạch hoạt động trải nghiệm tại các trường đã được triển khai tương đối nề nếp, song vẫn còn những hạn chế nhất định cần được khắc phục.

Trong các nội dung khảo sát, “*Xây dựng kế hoạch tổng thể theo năm học, bám sát mục tiêu Chương trình Giáo dục phổ thông 2018*” đạt ĐTB cao nhất (3,30 điểm), xếp hạng 1. Kết quả này khẳng định nhận định rằng các trường đã thực hiện khá nghiêm túc việc xây dựng kế hoạch hoạt động trải nghiệm ở cấp trường, bảo đảm tính định hướng và tuân thủ các văn bản chỉ đạo của ngành.

Xếp thứ hai là nội dung “*Giáo viên chủ nhiệm xây dựng kế hoạch chi tiết, sáng tạo cho lớp học (từ kế hoạch tổng thể)*” với 2,77 điểm. Tuy đạt mức khá, song kết quả này cho thấy vẫn còn một bộ phận giáo viên chủ nhiệm gặp khó khăn, lúng túng trong việc cụ thể hoá kế hoạch chung của nhà trường thành kế hoạch hoạt động trải nghiệm phù hợp với đặc điểm lớp học và đối tượng học sinh.

Nội dung “*Kế hoạch thể hiện rõ sự gắn kết giữa hoạt động với mục tiêu phát triển năng lực cụ thể của học sinh*” đạt 2,61 điểm, xếp hạng 3. Điều này phản ánh thực tế rằng một số kế hoạch hoạt động trải nghiệm còn mang tính khái quát, chưa làm rõ được mối liên hệ giữa nội dung hoạt động và các năng lực, phẩm chất cần hình thành cho học sinh theo yêu cầu của chương trình mới.

Nội dung có ĐTB thấp nhất là “*Dự kiến chi tiết nguồn lực, kinh phí và phương tiện hỗ trợ cho các hoạt động cụ thể*” với 2,45 điểm, xếp hạng 4. Kết quả này cho thấy việc dự báo, chuẩn bị các điều kiện bảo đảm cho hoạt động trải nghiệm vẫn chưa được quan tâm đúng mức. Nhiều kế hoạch mới dừng lại ở việc xác định mục tiêu và nội dung hoạt động, trong khi các yếu tố về kinh phí, cơ sở vật chất, phương tiện và lực lượng phối hợp chưa được tính toán cụ thể, dẫn đến khó khăn khi triển khai trên thực tế.

Qua phân tích các kế hoạch hoạt động trải nghiệm của các trường, có thể nhận thấy nội dung các chủ đề trải nghiệm tương đối phong phú, tập trung vào những giá trị giáo dục gần gũi với học sinh như: “*Em yêu quê hương*”, “*An toàn giao thông*”, “*Bảo vệ môi trường*”, “*Tết quê em*”, “*Uống nước nhớ nguồn*”, “*Tự tin - năng động - sáng tạo*”... Các kế hoạch đều xác định được mục tiêu, nội dung, hình thức tổ chức, lực lượng tham gia và thời gian thực hiện. Tuy nhiên, ở một số kế hoạch, các nội dung này còn trình bày chung chung, thiếu tính cụ thể và chưa thể hiện rõ định hướng phát triển năng lực cho từng nhóm học sinh.

Ở cấp tổ chuyên môn và lớp học, việc chuyển hoá kế hoạch tổng thể của nhà trường thành kế hoạch chi tiết cho từng lớp chưa thật sự đồng bộ. Một số kế hoạch lớp học còn trùng lặp về nội dung, hình thức tổ chức chưa đa dạng, chưa phát huy được tính sáng tạo của giáo viên. Điều này phản ánh năng lực thiết kế và lập kế hoạch hoạt động trải nghiệm của một bộ phận giáo viên vẫn còn hạn chế, đặc biệt trong việc lựa chọn hình thức tổ chức và dự kiến các điều kiện bảo đảm thực hiện.

Tóm lại, công tác xây dựng kế hoạch hoạt động trải nghiệm tại các trường tiểu học ở xã

Phước Thanh đã bước đầu được thực hiện tương đối bài bản và có nền nếp. Tuy nhiên, để nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động trải nghiệm, cần tăng cường bồi dưỡng cho cán bộ quản lý và giáo viên về kỹ năng xây dựng kế hoạch theo hướng cụ thể, sát thực tiễn, có tính dự báo cao và gắn chặt với mục tiêu phát triển phẩm chất, năng lực học sinh. Đây cũng là cơ sở quan trọng để đề xuất các biện pháp quản lý phù hợp trong chương tiếp theo.

3.2. Thực trạng tổ chức thực hiện hoạt động trải nghiệm cho học sinh các trường tiểu học ở xã Phước Thạnh, tỉnh Tây Ninh

Tổ chức thực hiện hoạt động trải nghiệm là khâu trung tâm trong quá trình quản lý, có vai trò chuyên hoá kế hoạch đã xây dựng thành các hoạt động giáo dục cụ thể, trực tiếp tác động đến học sinh. Chất lượng tổ chức thực hiện hoạt động trải nghiệm phụ thuộc nhiều vào năng lực điều hành của cán bộ quản lý, sự chủ động, sáng tạo của giáo viên và mức độ phối hợp giữa các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường.

Kết quả khảo sát ý kiến của cán bộ quản lý và giáo viên về mức độ cần thiết của các nội dung quản lý tổ chức thực hiện hoạt động trải nghiệm được thể hiện ở Bảng 2.

Bảng 2. Ý kiến của cán bộ quản lý và giáo viên về công tác tổ chức thực hiện hoạt động trải nghiệm cho học sinh các trường tiểu học ở xã Phước Thạnh, tỉnh Tây Ninh

(N = 100)

TT	Nội dung quản lý việc tổ chức thực hiện	ĐTB	ĐLC	Xếp hạng
1	Tổ chức hoạt động trải nghiệm đa dạng về hình thức và chủ đề (tham quan, thi, trò chơi dân gian...).	3,10	0,84	1
2	Các hoạt động được tổ chức có chiều sâu, không mang tính phong trào, hình thức.	2,60	0,92	3
3	Phân công nhiệm vụ cho giáo viên, học sinh hợp lý, phát huy vai trò chủ động của học sinh.	2,75	0,95	2
4	Giáo viên chủ động, sáng tạo thử nghiệm các hình thức trải nghiệm mới.	2,25	0,89	4
ĐTB chung/Xếp loại		2,68		Khá

ĐTB chung đạt 2,68 điểm, xếp loại khá, cho thấy công tác tổ chức thực hiện hoạt động trải nghiệm tại các trường tiểu học ở xã Phước Thạnh đã có những chuyển biến tích cực, được duy trì tương đối thường xuyên, song vẫn còn những hạn chế nhất định cần tiếp tục điều chỉnh và nâng cao.

Trong các nội dung khảo sát, “*Tổ chức hoạt động trải nghiệm đa dạng về hình thức và chủ đề*” đạt ĐTB cao nhất (3,10 điểm), xếp hạng 1. Kết quả này phản ánh thực tế các trường đã chú trọng tổ chức hoạt động trải nghiệm với nhiều hình thức phong phú như tham quan, hội thi, trò chơi dân gian, hoạt động theo chủ đề, trải nghiệm lao động... phù hợp với đặc điểm lứa tuổi học sinh tiểu học và điều kiện thực tế của địa phương. Đây là điểm mạnh trong công tác tổ chức hoạt động trải nghiệm, góp phần tạo hứng thú và thu hút học sinh tham gia tích cực.

Xếp hạng thứ hai là nội dung “*Phân công nhiệm vụ cho giáo viên, học sinh hợp lý, phát huy vai trò chủ động của học sinh*” với 2,75 điểm. Kết quả này cho thấy công tác phân công

đã được quan tâm, tuy nhiên mức điểm chưa cao phản ánh việc phân công nhiệm vụ trong một số hoạt động còn mang tính hình thức, chưa thật sự phát huy vai trò chủ thể của học sinh trong quá trình trải nghiệm. Ở một số hoạt động, học sinh vẫn chủ yếu thực hiện theo sự chỉ đạo của giáo viên, chưa được giao quyền chủ động trong việc đề xuất ý tưởng, tổ chức và đánh giá hoạt động.

Nội dung “*Các hoạt động được tổ chức có chiều sâu, không mang tính phong trào, hình thức*” đạt 2,60 điểm, xếp hạng 3. Điều này cho thấy vẫn còn một bộ phận cán bộ quản lý và GV cho rằng hoạt động trải nghiệm tại trường đôi khi còn nặng về hình thức, chú trọng số lượng hơn chất lượng. Một số hoạt động được tổ chức theo phong trào, mang tính thời điểm, chưa có sự đầu tư chiều sâu về nội dung giáo dục và chưa gắn chặt với mục tiêu phát triển phẩm chất, năng lực học sinh.

Nội dung có ĐTB thấp nhất là “*Giáo viên chủ động, sáng tạo thử nghiệm các hình thức trải nghiệm mới*” với 2,25 điểm, xếp hạng 4. Kết quả này phản ánh rõ thực trạng một bộ phận giáo viên còn tâm lý e dè, ngại đổi mới, chưa mạnh dạn thử nghiệm các hình thức tổ chức hoạt động trải nghiệm mới. Nguyên nhân chủ yếu xuất phát từ áp lực công việc, hạn chế về thời gian, kinh nghiệm tổ chức hoạt động và sự thiếu tự tin trong việc đổi mới phương pháp giáo dục.

Qua khảo sát thực tế, một số mô hình hoạt động trải nghiệm tiêu biểu đã được triển khai hiệu quả tại các trường như: “*Em làm chiến sĩ nhỏ*”, “*Một ngày làm nông dân*”, “*Hội chợ tuổi thơ*”, “*Chúng em bảo vệ môi trường xanh*”, “*Lớp học không rác nhựa*”. Các hoạt động này đã góp phần phát triển kỹ năng hợp tác, giao tiếp, giải quyết vấn đề cho học sinh; đồng thời giáo dục ý thức bảo vệ môi trường, tinh thần trách nhiệm và tình yêu quê hương, cộng đồng.

Tuy nhiên, công tác tổ chức thực hiện hoạt động trải nghiệm tại các trường vẫn còn gặp một số khó khăn, hạn chế như: Một số hoạt động còn mang tính phong trào, chưa thật sự có chiều sâu và chưa tạo được tác động giáo dục bền vững. Việc phân công nhiệm vụ cho giáo viên và học sinh trong một số hoạt động chưa thật sự hợp lý, dẫn đến hiệu quả tổ chức chưa cao. Một bộ phận giáo viên còn ngại đổi mới, chưa mạnh dạn thử nghiệm các hình thức trải nghiệm mới, sáng tạo. Nguồn kinh phí dành cho hoạt động trải nghiệm còn hạn chế, khiến nhiều hoạt động phải thu hẹp quy mô hoặc chỉ tổ chức trong phạm vi nhà trường, chưa mở rộng được trải nghiệm ra cộng đồng và môi trường thực tiễn.

Nhìn chung, công tác tổ chức thực hiện hoạt động trải nghiệm tại các trường tiểu học ở xã Phước Thạnh đã có những chuyển biến tích cực, thể hiện sự quan tâm của Ban giám hiệu và sự nỗ lực của đội ngũ giáo viên. Tuy nhiên, để nâng cao hiệu quả hoạt động trải nghiệm theo yêu cầu của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, cần tăng cường vai trò quản lý, chỉ đạo, bồi dưỡng năng lực tổ chức cho giáo viên; đồng thời đẩy mạnh sự phối hợp giữa nhà trường - gia đình - xã hội nhằm tổ chức các hoạt động trải nghiệm đa dạng, có chiều sâu và phát huy tối đa vai trò chủ thể của học sinh.

3.3. Thực trạng chỉ đạo thực hiện hoạt động trải nghiệm cho học sinh các trường tiểu học ở xã Phước Thạnh, tỉnh Tây Ninh

Chỉ đạo thực hiện hoạt động trải nghiệm là khâu giữ vai trò then chốt trong quản lý, bảo đảm các kế hoạch đã xây dựng được triển khai thống nhất, đúng định hướng và đạt mục tiêu giáo dục đề ra. Hiệu quả chỉ đạo phụ thuộc vào vai trò lãnh đạo của Ban giám hiệu, sự phân công trách nhiệm rõ ràng giữa các bộ phận và phong cách chỉ đạo mang tính hỗ trợ, khuyến khích sáng tạo.

Kết quả khảo sát ý kiến của cán bộ quản lý và giáo viên về mức độ cần thiết của công tác chỉ đạo thực hiện hoạt động trải nghiệm được trình bày ở Bảng 3.

Bảng 3. Ý kiến của cán bộ quản lý và giáo viên về công tác chỉ đạo thực hiện hoạt động trải nghiệm cho học sinh các trường tiểu học ở xã Phước Thạnh, tỉnh Tây Ninh

(N = 100)

TT	Nội dung quản lý việc chỉ đạo thực hiện	ĐTB	ĐLC	Xếp hạng
1	Ban giám hiệu chỉ đạo trực tiếp, xuyên suốt từ khâu lập kế hoạch đến đánh giá.	3,10	0,83	1
2	Chỉ đạo có hệ thống, phân công trách nhiệm rõ ràng cho các bộ phận (Tổng phụ trách Đội, Giáo viên chủ nhiệm, tổ chuyên môn).	3,03	0,82	2
3	Chỉ đạo có tính hỗ trợ, tư vấn và hướng dẫn cụ thể cho giáo viên tổ chức từng loại hình hoạt động trải nghiệm.	2,65	0,91	3
4	Chỉ đạo khuyến khích giáo viên phát huy tính chủ động, sáng tạo trong thiết kế hoạt động.	2,35	0,97	4
ĐTB chung/Xếp loại		2,78		Khá

ĐTB chung đạt 2,78 điểm, xếp loại khá, cho thấy công tác chỉ đạo hoạt động trải nghiệm tại các trường tiểu học ở xã Phước Thạnh đã được quan tâm triển khai tương đối nghiêm túc, có hệ thống, song vẫn còn những hạn chế nhất định về phương thức và mức độ tác động.

Trong các nội dung khảo sát, “*Ban giám hiệu chỉ đạo trực tiếp, xuyên suốt từ khâu lập kế hoạch đến đánh giá*” đạt ĐTB cao nhất (3,10 điểm), xếp hạng 1. Kết quả này phản ánh thực tế hiệu trưởng và phó hiệu trưởng các trường đều trực tiếp tham gia chỉ đạo hoạt động trải nghiệm thông qua việc ban hành kế hoạch, tổ chức họp chuyên môn, giao ban định kỳ và kiểm tra tiến độ thực hiện. Đây là điểm mạnh, thể hiện vai trò lãnh đạo và trách nhiệm của Ban giám hiệu trong công tác quản lý hoạt động trải nghiệm.

Xếp hạng thứ hai là nội dung “*Chỉ đạo có hệ thống, phân công trách nhiệm rõ ràng cho các bộ phận*” với 3,03 điểm. Điều này cho thấy các trường đã bước đầu xây dựng được cơ chế phối hợp giữa các lực lượng: Tổng phụ trách Đội phụ trách hoạt động Đội - Sao Nhi đồng; giáo viên chủ nhiệm chịu trách nhiệm tổ chức hoạt động trải nghiệm trong lớp; tổ chuyên môn hỗ trợ về nội dung và phương pháp tổ chức. Sự phân công này góp phần giúp hoạt động được triển khai tương đối đồng bộ và tránh chồng chéo nhiệm vụ.

Tuy nhiên, nội dung “*Chỉ đạo có tính hỗ trợ, tư vấn và hướng dẫn cụ thể cho giáo viên*” chỉ đạt 2,65 điểm, xếp hạng 3. Kết quả này phản ánh thực trạng công tác chỉ đạo ở một số trường còn thiên về giao nhiệm vụ và kiểm tra hành chính, trong khi việc hướng dẫn cụ thể về cách tổ chức từng loại hình hoạt động trải nghiệm, cách lồng ghép mục tiêu phát triển năng lực và cách đánh giá kết quả hoạt động cho giáo viên chưa thật sự sâu sát và thường xuyên.

Đáng chú ý, nội dung “*Chỉ đạo khuyến khích giáo viên phát huy tính chủ động, sáng tạo trong thiết kế hoạt động*” đạt điểm thấp nhất (2,35 điểm), xếp hạng 4. Điều này cho thấy phong cách chỉ đạo tại một số trường vẫn còn mang tính áp đặt, chưa tạo được môi trường thuận lợi

đề giáo viên mạnh dạn đổi mới, thử nghiệm các hình thức trải nghiệm mới. Đây cũng là một trong những nguyên nhân khiến giáo viên còn tâm lý e dè, ngại sáng tạo trong tổ chức hoạt động trải nghiệm, như đã phân tích ở mục 2.4.3.

Qua trao đổi và phỏng vấn sâu, có thể nhận thấy mức độ chỉ đạo hoạt động trải nghiệm giữa các trường chưa đồng đều. Một số trường thực hiện chỉ đạo khá linh hoạt, thường xuyên theo dõi, hỗ trợ và kịp thời điều chỉnh những bất cập trong quá trình tổ chức. Tuy nhiên, ở một số trường khác, công tác chỉ đạo còn nặng về hình thức hành chính, chủ yếu dừng lại ở việc ban hành văn bản, kế hoạch và kiểm tra kết quả, chưa chú trọng đến vai trò tư vấn, đồng hành và hỗ trợ chuyên môn cho giáo viên.

Như vậy, mặc dù công tác chỉ đạo thực hiện hoạt động trải nghiệm tại các trường tiểu học ở xã Phước Thạnh đã được triển khai tương đối nghiêm túc và có hệ thống, song vẫn còn những hạn chế về tính hỗ trợ, khuyến khích sáng tạo và sự đồng hành cùng giáo viên trong quá trình tổ chức hoạt động. Đây là vấn đề đặt ra yêu cầu cần đổi mới phương thức chỉ đạo theo hướng linh hoạt, dân chủ, hỗ trợ và phát huy vai trò chủ động của đội ngũ giáo viên, làm cơ sở đề xuất các biện pháp quản lý phù hợp ở phần sau.

3.4. Thực trạng kiểm tra, đánh giá tổ chức hoạt động trải nghiệm cho học sinh các trường tiểu học ở xã Phước Thạnh, tỉnh Tây Ninh

Kiểm tra, đánh giá hoạt động trải nghiệm là khâu cuối cùng trong chu trình quản lý, giữ vai trò đặc biệt quan trọng nhằm xác định mức độ đạt được mục tiêu giáo dục, cung cấp thông tin phản hồi để điều chỉnh kịp thời các khâu lập kế hoạch, tổ chức và chỉ đạo. Đồng thời, kết quả kiểm tra, đánh giá là cơ sở để động viên, khen thưởng, khích lệ giáo viên và học sinh, góp phần nâng cao chất lượng hoạt động trải nghiệm trong nhà trường.

Qua khảo sát thực tế tại các trường tiểu học ở xã Phước Thạnh cho thấy công việc kiểm tra, đánh giá hoạt động trải nghiệm đã được Ban giám hiệu quan tâm triển khai. Việc kiểm tra chủ yếu được thực hiện thông qua theo dõi quá trình tổ chức hoạt động của giáo viên chủ nhiệm, kiểm tra hồ sơ, kế hoạch hoạt động trải nghiệm, dự giờ, quan sát học sinh tham gia hoạt động. Một số hình thức đánh giá theo định hướng Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 như quan sát, đánh giá sản phẩm, hồ sơ học tập của học sinh đã bước đầu được áp dụng.

Kết quả khảo sát ý kiến của cán bộ quản lý và giáo viên về thực trạng công tác kiểm tra, đánh giá hoạt động trải nghiệm được thể hiện ở Bảng 4.

Bảng 4. Ý kiến của cán bộ quản lý và giáo viên về công tác kiểm tra, đánh giá tổ chức hoạt động trải nghiệm cho học sinh các trường tiểu học ở xã Phước Thạnh, tỉnh Tây Ninh

(N=100)				
TT	Nội dung quản lý việc chỉ đạo thực hiện	ĐTB	ĐLC	Xếp hạng
1	Thường xuyên kiểm tra, theo dõi quá trình tổ chức hoạt động trải nghiệm của giáo viên.	3,00	0,84	1
2	Sử dụng đa dạng phương pháp đánh giá (quan sát, hồ sơ sản phẩm, tự đánh giá).	2,80	0,93	2
3	Xây dựng tiêu chí kiểm tra, đánh giá theo hướng phát triển năng lực, phẩm chất.	2,45	0,93	3

TT	Nội dung quản lý việc chỉ đạo thực hiện	ĐTB	ĐLC	Xếp hạng
4	Tổng kết, đánh giá, rút kinh nghiệm và khen thưởng kịp thời sau khi kết thúc hoạt động trải nghiệm.	2,33	1,05	4
ĐTB chung/Xếp loại		2,65		Khá

ĐTB chung đạt 2,65 điểm, xếp loại khá, phản ánh công tác kiểm tra, đánh giá hoạt động trải nghiệm đã được triển khai tương đối thường xuyên, song chất lượng và hiệu quả chưa thật sự cao, chưa phát huy đầy đủ vai trò điều chỉnh và nâng cao chất lượng hoạt động.

Trong các nội dung khảo sát, “*Thường xuyên kiểm tra, theo dõi quá trình tổ chức hoạt động trải nghiệm của giáo viên*” đạt ĐTB cao nhất (3,00 điểm), xếp hạng 1. Kết quả này cho thấy cán bộ quản lý các trường chú trọng việc kiểm tra tiến độ, tính đầy đủ và mức độ thực hiện kế hoạch hoạt động trải nghiệm của giáo viên. Tuy nhiên, việc kiểm tra này chủ yếu tập trung vào khía cạnh hành chính và quá trình thực hiện, chưa đi sâu vào đánh giá hiệu quả giáo dục và mức độ phát triển phẩm chất, năng lực của học sinh.

Nội dung “*Sử dụng đa dạng phương pháp đánh giá*” đạt 2,80 điểm, xếp hạng 2. Điều này phản ánh các trường đã bước đầu quan tâm đến việc đa dạng hoá hình thức đánh giá như quan sát, đánh giá sản phẩm, tự đánh giá của học sinh. Tuy nhiên, mức điểm chưa cao cho thấy việc vận dụng các phương pháp đánh giá này còn mang tính hình thức, thiếu sự thống nhất và chưa được thực hiện một cách bài bản, thường xuyên.

Đáng chú ý, nội dung “*Xây dựng tiêu chí Kiểm tra, đánh giá theo hướng phát triển năng lực, phẩm chất*” chỉ đạt 2,45 điểm, xếp hạng 3. Đây là một trong những hạn chế nổi bật trong công tác quản lý kiểm tra, đánh giá hoạt động trải nghiệm. Thực tế cho thấy việc xây dựng hệ thống tiêu chí đánh giá cụ thể, rõ ràng, phù hợp với đặc thù của hoạt động trải nghiệm và định hướng phát triển năng lực học sinh còn gặp nhiều khó khăn. Phần lớn giáo viên còn lúng túng trong việc lượng hoá kết quả trải nghiệm, dẫn đến đánh giá mang tính định tính, cảm tính, chưa phản ánh đúng thực chất sự tiến bộ của học sinh.

Nội dung có ĐTB thấp nhất là “*Tổng kết, đánh giá, rút kinh nghiệm và khen thưởng kịp thời sau khi kết thúc hoạt động trải nghiệm*” với 2,33 điểm, xếp hạng 4. Kết quả này cho thấy khâu tổng kết, phản hồi sau hoạt động chưa được thực hiện thường xuyên và chưa thực sự hiệu quả. Việc rút kinh nghiệm chủ yếu mang tính nội bộ, chưa có hệ thống, trong khi công tác khen thưởng, động viên giáo viên và học sinh còn mang tính hình thức, chưa tạo được động lực mạnh mẽ để đổi mới và nâng cao chất lượng hoạt động trải nghiệm.

Qua trao đổi trực tiếp với cán bộ quản lý và giáo viên, có thể xác định một số nguyên nhân quản lý dẫn đến những hạn chế nêu trên, bao gồm: Chưa có bộ tiêu chí và công cụ đánh giá hoạt động trải nghiệm thống nhất, khoa học, phù hợp với đặc thù cấp tiểu học. Năng lực xây dựng công cụ kiểm tra, đánh giá theo hướng phát triển năng lực của một bộ phận giáo viên còn hạn chế. Công tác chỉ đạo kiểm tra, đánh giá còn thiên về kiểm tra hành chính, chưa chú trọng đúng mức đến vai trò phản hồi và cải tiến hoạt động. Việc huy động các lực lượng tham gia đánh giá (học sinh tự đánh giá, đánh giá đồng đẳng, cha mẹ học sinh) chưa được quan tâm đúng mức.

Tóm lại, công tác kiểm tra, đánh giá hoạt động trải nghiệm tại các trường tiểu học ở xã Phước Thạnh đã được triển khai tương đối thường xuyên và có những chuyển biến tích cực, song vẫn còn nhiều hạn chế về tiêu chí, công cụ, phương thức đánh giá và khâu tổng kết, phản hồi. Đây

là cơ sở thực tiễn quan trọng đặt ra yêu cầu cần đề xuất các biện pháp quản lý phù hợp nhằm đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá hoạt động trải nghiệm theo hướng phát triển phẩm chất, năng lực học sinh, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện trong nhà trường.

3.5. Đánh giá chung về thực trạng quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh của các trường tiểu học ở xã Phước Thạnh, tỉnh Tây Ninh

3.5.1. Ưu điểm

Qua quá trình khảo sát và phân tích thực tiễn tại 6 trường tiểu học trên địa bàn xã Phước Thạnh (bao gồm các trường: Trường Tiểu học Phước Hội, Trường Tiểu học Phước Hòa, Trường Tiểu học Phước Trạch, Trường Tiểu học Cây Đa, Trường Tiểu học Xóm Bó và Trường Tiểu học Đá Hàng) có thể khẳng định rằng công tác quản lý hoạt động trải nghiệm đã đạt được những bước tiến đáng kể. Điểm sáng đầu tiên nằm ở sự chuyển biến mạnh mẽ trong nhận thức của đội ngũ cán bộ quản lý và giáo viên. Hầu hết đội ngũ sư phạm đã xác định rõ hoạt động trải nghiệm không còn là hoạt động phong trào bề nổi mà là một thành tố cốt lõi trong Chương trình Giáo dục phổ thông 2018. Sự thống nhất về tư tưởng này chính là “kim chỉ nam” giúp các nhà trường chủ động chuyển từ phương thức giáo dục truyền thụ kiến thức sang phát triển năng lực, phẩm chất học sinh thông qua hành động thực tế.

Song song với nhận thức, công tác xây dựng kế hoạch tại các trường đã đi vào nề nếp và có tính khoa học cao. Các kế hoạch hoạt động trải nghiệm theo năm, tháng và theo từng chủ đề không chỉ bám sát hướng dẫn của ngành giáo dục để phù hợp với đặc thù riêng của từng điểm trường. Việc phân bổ thời gian, lựa chọn nội dung gắn liền với các giá trị sống, kỹ năng sinh tồn và văn hoá địa phương tại Phước Thạnh cho thấy năng lực quản trị kế hoạch rất bài bản của Ban giám hiệu. Điều này giúp các hoạt động diễn ra xuyên suốt, có mục tiêu rõ ràng thay vì rời rạc hay mang tính đối phó.

Về mặt thực thi, hình thức tổ chức hoạt động trải nghiệm tại địa bàn xã vô cùng phong phú và đa dạng. Học sinh không chỉ bó hẹp trong không gian lớp học mà được tham gia vào các chuỗi hoạt động như: lao động công ích, tìm hiểu nghề truyền thống địa phương, chăm sóc vườn trường, và các dự án nhỏ về kỹ năng sống. Sự đổi mới trong phương pháp tổ chức - từ học qua dự án đến mô phỏng tình huống - đã tạo nên một môi trường học tập sôi nổi, giúp các em tự tin và tăng cường khả năng hợp tác nhóm. Sự chủ động này còn được tiếp sức bởi công tác chỉ đạo sát sao của Ban giám hiệu thông qua các buổi hội thảo, chia sẻ kinh nghiệm và việc tạo điều kiện cho giáo viên tham gia các lớp tập huấn chuyên môn cấp tỉnh.

Cuối cùng, không thể không nhắc đến sự chú trọng trong công tác kiểm tra, đánh giá và huy động nguồn lực xã hội hoá. Các trường đã bước đầu xây dựng được quy trình giám sát định kỳ, giúp hoạt động đi vào kỷ cương. Hệ thống cơ sở vật chất, sân vườn được tái thiết kế theo hướng thân thiện với học sinh. Đồng thời, mối quan hệ phối hợp giữa “Nhà trường - Gia đình - Xã hội” ngày càng chặt chẽ, huy động được sự đóng góp quý báu của phụ huynh và các đoàn thể địa phương về cả kinh phí lẫn nhân lực, tạo tiền đề vững chắc cho các hoạt động ngoại khoá quy mô lớn.

3.5.2. Những hạn chế và bất cập còn tồn tại

Dù đã đạt được nhiều kết quả khả quan, thực trạng quản lý hoạt động trải nghiệm tại xã Phước Thạnh vẫn còn đối mặt với không ít rào cản. Một bộ phận giáo viên, đặc biệt là nhóm giáo viên lớn tuổi hoặc mới chuyển công tác, vẫn còn giữ tư duy cũ, coi hoạt động trải nghiệm là “môn phụ” hoặc hoạt động bổ trợ không bắt buộc. Sự thiếu hụt về tâm thế đổi mới dẫn đến việc thiết kế hoạt động tại một số lớp còn mang tính hình thức, rập khuôn theo mẫu có sẵn từ các năm trước mà thiếu đi sự sáng tạo, chưa thực sự khơi gợi được sự chủ động và hứng thú

tự thân từ phía học sinh.

Bên cạnh đó, tính liên kết và chiều sâu trong công tác xây dựng kế hoạch vẫn là một kẽ hở lớn. Nhiều kế hoạch dù có đầy đủ về mặt văn bản nhưng lại thiếu tính dự báo về nguồn lực, kinh phí và các phương án đảm bảo an toàn cho học sinh khi hoạt động ngoài nhà trường. Thực tế cho thấy có sự chênh lệch khá rõ nét về chất lượng tổ chức giữa các trường và các khối lớp. Ở một số nơi, hoạt động trải nghiệm vẫn chủ yếu diễn ra trong phạm vi sân trường với các hoạt động đơn điệu, thiếu sự đột phá do tâm lý e ngại trách nhiệm và khó khăn trong việc tìm kiếm đối tác phối hợp bên ngoài.

Công tác chỉ đạo, kiểm tra của cán bộ quản lý đôi khi còn mang nặng tính hành chính “văn bản hoá”. Việc đánh giá hiệu quả hoạt động trải nghiệm phần lớn dựa trên các báo cáo định kỳ và hình ảnh minh chứng thay vì đi sâu vào quan sát tiến trình phát triển năng lực của học sinh. Hiện tại, các trường vẫn thiếu một bộ công cụ đánh giá khoa học và chưa thiết lập được cơ chế phản hồi đa chiều từ học sinh, phụ huynh để điều chỉnh kịp thời. Ngoài ra, sự hạn chế về phòng chức năng chuyên biệt, thiết bị giáo dục STEM và nguồn ngân sách hạn hẹp đã vô hình trung “bóp nghẹt” những ý tưởng sáng tạo, khiến nhiều hoạt động phải cắt giảm quy mô hoặc thực hiện một cách khiên cưỡng.

Cuối cùng, năng lực quản trị thực tế của một bộ phận cán bộ vẫn còn lúng túng trước những yêu cầu mới của chương trình 2018. Việc thiếu kinh nghiệm điều phối các hoạt động giáo dục phức hợp và kỹ năng xử lý tình huống thực tế của giáo viên khiến việc triển khai đôi khi mang tính tự phát, thiếu tầm nhìn chiến lược lâu dài, làm ảnh hưởng đến hiệu quả giáo dục toàn diện tại địa phương.

3.5.3. Nguyên nhân của những hạn chế

Nguyên nhân khách quan đầu tiên dẫn đến những tồn tại trên chính là tính mới và yêu cầu cao của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018. Trong khi hoạt động trải nghiệm đòi hỏi sự thay đổi toàn diện về phương pháp dạy và học, các tài liệu hướng dẫn cụ thể về quy trình quản lý và biểu mẫu đánh giá vẫn chưa thực sự thống nhất, gây khó khăn cho việc áp dụng đồng bộ. Thêm vào đó, đặc thù kinh tế - xã hội của xã Phước Thạnh là vùng nông thôn, đời sống người dân còn nhiều khó khăn, khiến việc huy động các nguồn lực xã hội hoá để tổ chức các chuyến trải nghiệm xa hoặc đầu tư thiết bị hiện đại trở thành một bài toán nan giải cho các nhà trường.

Về phía chủ quan, nội lực về cơ sở vật chất và năng lực nhân sự vẫn chưa đáp ứng kịp tốc độ đổi mới. Dù có sự đầu tư nhưng không gian dành riêng cho trải nghiệm sáng tạo vẫn còn thiếu vắng hoặc chưa đồng bộ. Quan trọng hơn, năng lực chuyên môn và kỹ năng tổ chức hoạt động của đội ngũ giáo viên còn chưa đồng đều; bên cạnh đó, tâm lý e ngại đổi mới cùng với hạn chế trong kỹ năng điều phối, làm việc nhóm đã khiến các hoạt động dễ rơi vào tình trạng đổi mới hình thức nhưng chưa thay đổi về bản chất. Sự lỏng lẻo trong phối hợp giữa nhà trường với các doanh nghiệp và chính quyền địa phương cũng là một rào cản lớn, khiến các em mất đi cơ hội tiếp cận với các môi trường trải nghiệm thực tế sinh động hơn.

Cuối cùng, hệ thống kiểm tra, đánh giá chưa thực sự phát huy vai trò như một động lực thúc đẩy đổi mới. Khi hoạt động đánh giá còn thiên về các chỉ số định lượng và số lượng, mà chưa chú trọng đúng mức đến chất lượng tác động đối với sự phát triển tâm lý và năng lực của học sinh, sẽ dễ dẫn đến xu hướng thực hiện mang tính hình thức, nhằm đáp ứng yêu cầu hồ sơ hơn là hướng đến hiệu quả thực chất. Chính sự thiếu hụt một cơ chế đánh giá sâu sát và thiếu sự đồng thuận hoàn toàn từ phía phụ huynh - những người đôi khi vẫn xem trải nghiệm là hoạt động vui chơi thuần túy - đã làm chậm lại tiến trình nâng cao chất lượng quản lý hoạt động trải nghiệm tại địa bàn xã.

4. Kết luận

Kết quả nghiên cứu cho thấy thực trạng quản lý hoạt động trải nghiệm tại các trường tiểu học xã Phước Thạnh, tỉnh Tây Ninh đã đạt được những thành tựu nhất định nhưng vẫn còn tồn tại nhiều rào cản cần tháo gỡ để đáp ứng yêu cầu của Chương trình giáo dục phổ thông năm 2018. Công tác quản lý nhìn chung được thực hiện khá đồng bộ từ khâu lập kế hoạch, tổ chức thực hiện đến kiểm tra đánh giá, thể hiện sự nỗ lực của ban giám hiệu và đội ngũ giáo viên trong việc đổi mới phương thức giáo dục. Tuy nhiên, việc thiếu hụt các nguồn lực tài chính, cơ sở vật chất cùng sự lúng túng trong việc xây dựng bộ tiêu chí đánh giá năng lực học sinh là những điểm nghẽn lớn nhất hiện nay. Nghiên cứu đã chỉ rõ rằng, để nâng cao hiệu quả quản lý, các nhà trường cần chú trọng hơn vào việc khơi dậy tính sáng tạo của đội ngũ giáo viên, đồng thời đẩy mạnh công tác xã hội hóa giáo dục nhằm huy động nguồn lực tổng hợp từ gia đình và cộng đồng. Những kết quả thu được từ nghiên cứu này chính là căn cứ khoa học và thực tiễn quan trọng giúp các nhà quản lý giáo dục tại địa phương xây dựng, thực hiện các biện pháp tác động phù hợp, góp phần hiện thực hóa mục tiêu phát triển phẩm chất và năng lực toàn diện cho học sinh tiểu học trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay.

Tài liệu tham khảo

- Ban Chấp hành Trung ương. (2013). *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế.*
- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2018). *Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 về ban hành Chương trình giáo dục phổ thông - Chương trình tổng thể.*
- Dewey, J. (1938). *Experience and Education*. New York: Macmillan Company.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
Truy cập từ <http://academic.regis.edu/ed205/Kolb.pdf>
- Nguyễn, N. Q. (1986). *Lý luận dạy học đại cương*. Trường Cán bộ Quản lý Giáo dục.
- Trần, K., & Nguyễn, X. T. (2015). *Giáo trình Đại cương Khoa học quản lý và Quản lý giáo dục*. Hà Nội: NXB Đại học Sư phạm.
- Nguyễn, Q. C., & Nguyễn, T. M. L. (2012). *Giáo dục học*. Hà Nội: Nhà xuất bản Đại học Sư phạm.
- Đỗ, N. T. (2015). Hoạt động trải nghiệm sáng tạo từ kinh nghiệm giáo dục quốc tế và vấn đề của Việt Nam. *Tạp chí Khoa học giáo dục*, 115, 13-16.
- Nguyễn, T. L., Nguyễn, T. H., Tường, D. H., & Đào, T. N. M. (2016). *Tổ chức hoạt động trải nghiệm sáng tạo trong nhà trường phổ thông*. NXB Giáo dục Việt Nam.